

Dosarul nr. 3r-231/22
2-20138078-01-3r-22072022

Prima instanță: Judecătoria Criuleni sediul central (jud. A. Bologan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

DECIZIE

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Eugeniu Tabaranu, reprezentat de avocatul
Natalia Crîșmari

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a lui
Eugeniu Tabaranu împotriva Primăriei orașului Criuleni și Instituției Publice
„Agenția Servicii Publice”, Serviciul Cadastral teritorial Criuleni cu privire la
obligarea eliberării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și
obligarea înregistrării dreptului de proprietate

împotriva încheierii din 7 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost declarat inadmisibil apelul depus de Eugeniu Tabaranu împotriva hotărârii din
30 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni sediul central, deoarece motivarea
apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod
administrativ, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen

constată:

La 4 noiembrie 2020, Eugeniu Tabaranu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Primăriei orașului Criuleni și IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciul
Cadastral teritorial Criuleni cu privire la obligarea Primăriei orașului Criuleni, în
persoana primarului Mihail Sclifos și secretarului consiliului orășenesc Tatiana
Canțîr să elibereze pe numele cetățeanului decedat Eugenia Tabaranu titlul de
proprietate asupra terenului de pământ cu suprafața de 0,23 ha, cu destinația –
grădină, amplasat în extravilanul or. XXXXX, obligarea IP „Agenția Servicii
Publice”, Serviciul Cadastral teritorial Criuleni să înregistreze în Registrul bunurilor
imobile dreptul de proprietate al lui asupra terenului de pământ cu suprafața de 0,23
ha, cu destinație – grădină, amplasat în extravilanul or. XXXXX.

Prin hotărârea din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni sediul central, a
fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Tabaranu ca
neîntemeiată.

La 17 ianuarie 2022, Eugeniu Tabaranu a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni sediul central, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 10 mai 2022, Eugeniu Tabaranu, reprezentat de avocatul Natalia Crîșmari a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni sediul central, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea din 7 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Eugeniu Tabaranu împotriva hotărârii din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni sediul central, deoarece motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

La 8 iulie 2022, Eugeniu Tabaranu, reprezentat de avocatul Natalia Crîșmari a depus recurs împotriva încheierii din 7 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, repunerea în termen de apel împotriva hotărârii din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni sediul central, casarea încheierii instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului a invocat că dispozitivul hotărârii din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni sediul central, i-a fost înmănat în limba de stat.

A menționat recurentul că în ședința de judecată în prima instanță a declarat că nu cunoaște limba de stat, ci este vorbitor de limba rusă.

A precizat că dispozitivul hotărârii primei instanțe nu i-a fost tradus imediat la pronunțare, traducerea fiind expediată la 12 ianuarie 2022, conform avizului de recepție poștală. Prin dispozitivul hotărârii nu i-a fost explicat dreptul de contestare în ordine de apel în baza art. 232 Cod administrativ, făcându-se doar mențiune de contestare în apel în termen de 30 de zile.

A comunicat că la 21 februarie 2022, a recepționat hotărârea primei instanțe netradusă în limba rusă, astfel nu a avut posibilitate de a lua cunoștință cu aceasta.

A evidențiat că potrivit avizului de recepție, scrisoarea de însoțire la care era anexată motivarea hotărârii primei instanțe, tradusă în limba rusă, a fost depusă de Judecătoria Criuleni spre expediere prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei”, la 11 februarie 2022, însă data recepționării acestei scrisori de către dânsul nu este indicată.

Astfel, nu se cunoaște data înmânării hotărârii motivate, ceea ce nu dă posibilitate de a stabili data curgerii termenului de 30 de zile pentru depunerea apelului motivat.

Totodată, a menționat că, recepționând copia hotărârii motivate, nu i-a fost explicat dreptul de a depune apel motivat în baza art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

La fel, a indicat că dânsul a beneficiat de asistență juridică acordată de avocatul Valeriu Ciuntu, la examinarea cauzei în prima instanță, atribuțiile căruia au fost încetate cu finele examinării cauzei la 30 decembrie 2021.

Potrivit mandatului eliberat de avocatul Natalia Crîșmari, se atestă că de către ea i se va acorda asistență juridică începând cu 13 aprilie 2022.

A mai notat că în perioada 2 martie 2022 – 3 aprilie 2022, a fost sistată exercitarea termenelor de atac, dânsul luând cunoștință cu înscrisurile cauzei în instanța de apel la 11 aprilie 2022, potrivit cererii din 6 aprilie 2022, nr. 3895.

A remarcat că concluzia instanței de apel din încheierea recurată, referindu-se la data de 9 februarie 2022 din scrisoarea de însoțire nr. 2305, prin care a fost expediată copia hotărârii judecătorești motivate și trimiterea poștală din 10 februarie 2022, în care nu este menționată data recepționării, nu stabilește cu certitudine faptul că dânsul a luat cunoștință cu hotărârea motivată și obligația de a depune apel motivat, începând cu 12 februarie 2022.

Având în vedere că dânsul a luat cunoștință cu hotărârea motivată la 11 aprilie 2022, solicită de a fi stabilit faptul că apelul motivat din 10 mai 2022 este depus în termenul de 30 de zile, acesta începând a curge din 11 aprilie 2022.

Conform art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost notificată reprezentatului recurentului, avocatului Natalia Crîșmari, prin intermediul poștei electronice, la 27 iunie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 195 verso).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 8 iulie 2022, în termenul legal.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inoportună invitarea părților la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul împotriva încheierii contestate urmează a fi respins din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă o decizie de respingere a recursului.

Din materialele dosarului rezultă că la 17 ianuarie 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Eugeniu Tabaranu a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni sediul central, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f. d. 141).

Cert este și faptul că la 10 mai 2022, Eugeniu Tabaranu, reprezentat de avocatul Natalia Crîșmari a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni sediul central, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță (f. d. 177-179).

Se mai constată că prin încheierea din 7 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Eugeniu Tabaranu împotriva hotărârii din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni sediul central, deoarece motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen (f. d. 192-194).

Verificând legalitatea încheierii contestate, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată ca fiind justificată concluzia Curții de Apel Chișinău de declarare a apelului inadmisibil.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. e) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

În același timp, potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Cu referire la normele legale enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că copia hotărârii motivate din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni sediul central, redactată în limba de stat, a fost expediată în adresa lui Eugeniu Tabaranu la 9 februarie 2022, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire nr. 2305/2306/437-438 (f. d. 152), fiind recepționată de către destinatar, circumstanță ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 167).

Din materialele dosarului se mai constată că copia hotărârii motivate din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni sediul central, tradusă în limba rusă, a fost expediată în adresa lui Eugeniu Tabaranu la 11 februarie 2022, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire nr. 2611 (f. d. 166), fiind recepționată de către destinatar, circumstanță ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 168).

De altfel, instanța de recurs scoate în evidență și faptul că potrivit informației de pe pagina oficială web a ÎS „Poșta Moldovei”, la compartimentul „Track&Trace”, corespondența expediată în adresa lui Eugeniu Tabaranu, de către Judecătoria Criuleni sediul central, la data de 11 februarie 2022, care, respectiv, conținea copia hotărârii motivate din 30 decembrie 2021, tradusă în limba rusă, a fost recepționată la adresa de referință la data de 16 februarie 2022 (f. d. 206).

Prin urmare, argumentul recurentului Eugeniu Tabaranu invocat în recurs în sensul că în avizul de recepție anexat la materialele dosarului, la care a făcut referire instanța de apel, nu conține data recepționării corespondenței respective, nu este posibil de a stabili data curgerii termenului de 30 de zile pentru depunerea apelului motivat, este unul neîntemeiat.

Pe cale de consecință, circumstanțele stabilite resping și alegațiile invocate în cererea de recurs cu referire la faptul că recurentul a luat cunoștință cu înscrisurile cauzei în instanța de apel la 11 aprilie 2022, potrivit cererii din 6 aprilie 2022 nr. 3895, apelul motivat din 10 mai 2022 fiind depus în termenul de 30 de zile.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va menționa că, deși termenul de depunere a motivării apelului urma să curgă din 17 februarie 2022, ziua imediat următoare datei recepționării de către Eugeniu Tabaranu a copiei hotărârii motivate a primei instanțe, tradusă în limba rusă, potrivit prevederilor pct. 5.2.2 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 5 din 2 martie 2022, termenele de exercitare a căilor de atac în procedurile de contencios administrativ care se suspenda de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Ulterior, prin pct. 2 al Dispoziției nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a fost dispusă stabilirea măsurilor de tranziție în domeniul justiției, începând cu data de *4 aprilie 2022*.

Iar potrivit pct. 2.1 al Dispoziției nominalizate, termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile, penale și de contencios administrativ care au fost întrerupte potrivit prevederilor punctului 5 din Dispoziția nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se substituie cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la data prevăzută la pct. 2.

Distinct de aceste constatări, este indubitabil că termenul de 30 de zile de depunere a apelului motivat, prevăzut de art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a început să curgă la data de *4 aprilie 2022*, ziua reluării curgerii termenelor și a expirat la data de *3 mai 2022*.

Cu toate acestea, Eugeniu Tabaranu nu a prezentat în termenul prevăzut de lege motivarea apelului la Curtea de Apel Chișinău împotriva hotărârii din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni sediul central, aceasta fiind depusă doar la data de 10 mai 2022 (f. d. 177-179), motiv din care instanța de apel corect a ajuns la concluzia declarării inadmisibilității apelului, în conformitate cu art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ.

Conform art. 237 alin. (1) Cod administrativ, prevederile art. 65 alin. (1) - (3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la

înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

La caz, o cerere de repunere în termen a apelului motivat, în instanța de apel, Eugeniu Tabaranu nu a depus.

Respectiv, cu referire la solicitarea din cererea de recurs a lui Eugeniu Tabaranu, reprezentat de avocatul Natalia Crîșmari de repunere în termenul de prezentare a motivării apelului, având în vedere normele legale menționate anterior, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție o consideră, la etapa dată, inadmisibilă, deoarece o astfel de cerere urma a fi depusă la instanța de apel care este competentă de a o examina.

În același timp, instanța de recurs consideră că nu poate fi reținut nici argumentul recurentului invocat în cererea de recurs precum că prin dispozitivul hotărârii nu i-a fost explicat dreptul de contestare în ordine de apel în baza art. 232 Cod administrativ, făcându-se doar mențiune de contestare în apel în termen de 30 de zile, iar recepționând copia hotărârii motivate, nu i-a fost explicat dreptul de a depune apel motivat în baza art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Și asta deoarece, prevederile legale sunt publice și accesibile tuturor justițiabililor, iar în virtutea principiului bunei-credințe, partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, în vederea protejării intereselor sale juridice, or, termenul de depunere a apelului, precum și a motivării apelului este considerat un termen imperativ, absolut și care nu poate fi tăgăduit, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Așadar, sintetizând cele reliefate supra, se atestă legalitatea încheierii din 7 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Eugeniu Tabaranu împotriva hotărârii din 30 decembrie 2021 a Judecătorei Criuleni sediul central, deoarece motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

În această ordine de idei, se constată că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spania], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticile invocate de către recurent sunt nejustificate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de Eugeniu Tabaranu, reprezentat de avocatul Natalia Crîșmari.

Se menține încheierea din 7 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a lui Eugeniu Tabaranu împotriva Primăriei orașului Criuleni și Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, Serviciul Cadastral teritorial Criuleni cu privire la obligarea eliberării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și obligarea înregistrării dreptului de proprietate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu